

Tematy na ustny egzamin maturalny z języka polskiego – matura 2018.

I. LITERATURA

1. Mity jako ważne tworzywo literatury. Scharakteryzuj to zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok literackich.
2. Ludowość i ludomania. Omów różne sposoby nawiązania do folkloru i życia ludu w twórczości literackiej.
3. Rewolucja w ujęciu twórców różnych epok. Zinterpretuj i porównaj wybrane utwory.
4. Analizując wybrane przykłady postaci fantastycznych w literaturze romantycznej i młodopolskiej, określ ich funkcje.
5. Romantyczna i pozytywistyczna koncepcja służenia ojczyźnie. Porównaj je, analizując wybrane przykłady z literatury.
6. Portret kobiety w literaturze. Omów odwołując się do przykładów z różnych epok
7. Problemy okresu dorastania człowieka. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.
8. Słynne literackie małżeństwa. Zaprezentuj temat, odnosząc się do wybranych utworów różnych epok.
9. Postać diabła w literaturze różnych epok. Przedstaw funkcjonowanie tego motywu w wybranych utworach literackich.
10. Pamiętnik i dziennik. Omów sposoby i cele takiego rejestrowania rzeczywistości, analizując wybraną literaturę.
11. Młodość i starość jako odwieczny temat literatury. Przedstaw na wybranych przykładach z literatury polskiej i obcej.
12. Metamorfoza bohatera literackiego i jej funkcje. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
13. Bohater o wielu twarzach. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu maski w literaturze.
14. Obrazy dzieciństwa. Omów na wybranych przykładach z literatury polskiej i obcej.
15. Postacie tyranów we współczesnej literaturze pięknej i literaturze faktu. Przedstaw na wybranych przykładach.
16. Człowiek w obliczu zagrożenia. Porównaj różne reakcje wybranych bohaterów literackich.
17. Literatura świadectwem upamiętnienia wydarzeń historycznych. Pokaż na wybranych przykładach sposoby utrwalania ważnych wydarzeń dziejowych.
18. Biografia jako klucz interpretacyjny. Omów związki między życiem artysty a jego twórczością – na wybranych przykładach.
19. Scharakteryzuj i skomentuj wymowę wielkich monologów bohaterów wybranych tragedii W. Szekspira.
20. Biblijne i mitologiczne źródła twórczości Z. Herberta. Zaprezentuj swoje rozważania, odwołując się do wybranych utworów poety.
21. Świat kultury szlacheckiej – porównaj wizje literackie, odwołując się do wybranych utworów.
22. Postacie lekarzy w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw i porównaj kreacje bohaterów wybranych utworów
23. Sztuka współczesnego reportażu i jej mistrzowie (np. R. Kapuściński, H. Krall, W. Tochman). Omów specyfikę tego gatunku publicystycznego.
24. Rola dworaków szlacheckich w literaturze i kulturze polskiej. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
25. Totalitaryzm jako motyw w literaturze. Przedstaw różne ujęcia tego zagadnienia.

26. Proza kobieca, poezja kobieca – czy można wyróżnić takie kategorie literackie? Odpowiedz, analizując wybrane utwory napisane przez kobiety.
27. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
28. Dobro i zło w literaturze fantasy. Porównaj funkcjonowanie motywu w wybranych utworach.
29. Ludzkie wyobrażenia o stworzeniach fantastycznych. Porównaj sposoby ich kreowania i funkcje w literaturze fantasy.
30. Morze i morskie podróże w literaturze różnych epok. Przedstaw i porównaj wybrane przykłady.
31. Motyw dziecka w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
32. Omów różne oblicza przyjaźni oraz rolę tego motywu w kreacji świata przedstawionego na podstawie prozy XIX i XX wieku.
33. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
34. Warszawa w literaturze dziewiętnastowiecznej i współczesnej. Porównaj sposoby przedstawienia miasta i funkcje motywu na wybranych przykładach.
35. Literaccy kronikarze swojej współczesności – przedstaw temat na przykładach twórczości Jana Kochanowskiego, Bolesława Prusa i wybranego twórcy XX wieku.
36. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przeanalizuj funkcje i sposoby kreowania portretów Polaków.
37. Polska pieśń narodowa. Przedstaw jej odmiany, określ funkcję oraz związki z dziejami Polski i narodu.
38. Literackie portrety władców. Zanalizuj i porównaj w oparciu o wybrane utwory różnych epok.
39. Sposoby ukazywania bohaterskiej śmierci w literaturze. Scharakteryzuj je na przykładzie wybranych utworów powstałych w dwóch epokach literackich.
40. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj je, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności.
41. Bohaterowie w habitach. Analizując przykłady literackie, przedstaw różne sposoby kreowania postaci mnichów w literaturze.
42. Bohaterowie z „kainowym piętnem”. Omów wpływ popełnionej zbrodni na życie wybranych postaci literackich.
43. Muzy polskich romantyków. Prześledź zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
44. Postawa pisarzy wobec krzywdy społecznej. Omów temat na przykładach literatury różnych epok.
45. Wielcy wodzowie historyczni i sposoby ich kreowania w utworach różnych epok literackich
46. Rodzice i dzieci. Przedstaw ich wzajemne relacje, odwołując się do utworów literackich różnych epok.
47. Szaleństwo i różne sposoby jego ukazywania w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
48. Śmierć jako pragnienie ucieczki od bólu życia. Motyw śmierci samobójczej w literaturze różnych epok.
49. Świat ballad. Omów zagadnienie, odwołując się do utworów wybranych autorów.
50. Świat widziany oczyma dziecka. Analizując wybrane przykłady, zwróć uwagę na specyfikę narracji i sposób przedstawiania rzeczywistości.
51. Wady narodowe Polaków w zwierciadle satyry – od Krasickiego do współczesności. Wskaż najbardziej charakterystyczne motywy polskiej twórczości satyrycznej.

52. Motyw wędrówki w utworach literackich. Omów jego funkcję na wybranych przykładach.
53. Odwołując się do dowolnego materiału badawczego, omów sposób kształtowania świata w literaturze fantasy.
54. Miłość – siła destrukcyjna czy twórcza? Omów w oparciu o utwory z różnych epok literackich.
55. Powstania narodowe w literaturze XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
57. Porównaj literackie portrety mieszczan obecne w literaturze różnych epok.
58. Portrety karierowiczów w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
59. Portret ofiary nałogu w literaturze i sztuce. Omów w oparciu o utwory trzech wybranych okresów literackich.
60. Postawa franciszkańska w literaturze na przestrzeni epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
61. Obrazy kosmicznych katastrof w literaturze fantastycznej. Omów na wybranych przykładach.
62. Profetyczne wizje w literaturze. Omów na wybranych przykładach, zwróć uwagę na sposób obrazowania, język i przesłanie.
63. Przeanalizuj postacie idealistów na wybranych przykładach literatury XIX i XX wieku.
64. Przedstaw i omów związki między myślą filozoficzną a twórczością literacką wybranej epoki.
65. Romantyczna koncepcja miłości. Wyjaśnij pojęcie na podstawie wybranych utworów.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
2. Inspiracje biblijne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne dzieła sztuki.
3. Porównaj portrety świętych w literaturze i sztuce. Odwołaj się do różnych epok.
4. Powaga i śmiech w literaturze i sztuce średniowiecznej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
5. Porównaj portrety Sarmatów w literaturze i malarstwie. Odwołaj się do różnych epok.
6. Omów, odwołując się do wybranych przykładów, różnorodne obrazy miasta w literaturze i sztuce.
7. Omów na wybranych przykładach obrazy uczt, biesiad i zabaw w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
8. Dziecko w literaturze i malarstwie XIX wieku. Porównaj różne jego kreacje w wybranych dziełach.
9. Motyw matki w literaturze i sztuce. Porównaj różne sposoby jego realizacji w wybranych

dzielałach.

10. Tematyka balistyczna w powieściach historycznych i malarstwie XIX wieku. Porównaj na wybranych przykładach różne sposoby jej przedstawienia w dziełach.

11. Motyw tańca w literaturze, malarstwie i muzyce. Omów jego funkcję, odwołując się do wybranych dzieł.

12. Literackie i fotograficzne świadectwa czasów wojny. Zaprezentuj i porównaj wartości poznawcze interpretowanych przykładów literatury faktu i zdjęć reportażowych.

13. Omów literacki i filmowy obraz Holokaustu na podstawie wybranych przykładów.

14. Literacki i malarski obraz piekła i szatana w utworach różnych epok. Przedstaw podobieństwa i różnice.

15. Różne obrazy rajy w literaturze i sztuce. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach z różnych epok

16. Morze w literaturze i sztuce. Przedstaw na przykładach wybranych z dwóch epok.

17. Pokolenie Kolumbów w literaturze i filmie. Porównaj różne sposoby ich kreowania.

18. Ideał kobiecej urody w literaturze i sztuce. Scharakteryzuj i porównaj wybrane dzieła kultury.

19. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i malarstwie. Odwołaj się do wybranych przykładów.

20. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.

21. Historia narodu polskiego jako ważne źródło inspiracji dla literatury i sztuki. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.

22. Jak muzyka może być obecna w dziele literackim? Odpowiedz, analizując wybrane teksty.

23. Różnorodne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.

24. Wpływy orientalne w literaturze i sztuce romantycznej. Podaj przykłady i omów funkcje.

25. Obraz pracy w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.

26. Dworek szlachecki jako motyw w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne jego konkretyzacje na przykładach wybranych dzieł.

27. Różne sposoby przedstawienia getta. Omów na przykładach wybranych dzieł literackich i z innych sztuk

28. Różne ujęcia motywu wesela w literaturze i sztuce.

29. Portret rodzinny na tle wydarzeń historycznych. Zinterpretuj ujęcia tego motywu, opierając się na zebranych materiale literackim i z innych dziedzin sztuki.

30. Impresjonizm w poezji i malarstwie Młodej Polski. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.

31. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i sztuce – na wybranych przykładach.

32. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.

33. Różne ujęcia motywu anioła w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj wybrane przykłady.

34. Różne oblicza współczesnej fantastyki. Przedstaw, analizując wybrane przykłady literackie i z innych dziedzin sztuki

35. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.

36. Komiks jako synteza sztuk. Omów to zjawisko kultury współczesnej na wybranych przykładach.

37. Kontrowersyjni twórcy literatury i malarstwa. Scharakteryzuj sylwetki wybranych autorów, uwzględniając kontekst epok, w których żyli.

38. Przedstaw kulturotwórczą rolę kabaretów literackich różnych epok w kształtowaniu gustów i w przedstawianiu rzeczywistości.
39. Kwiaty i ich symbolika w literaturze i malarstwie różnych epok.
40. Motyw wampira w kulturze europejskiej. Przedstaw na podstawie wybranych dzieł literatury grozy oraz filmu.
41. Od Adama do Batmana . Przedstaw różne kreacje mężczyzn w literaturze i sztuce.
42. Parodia rzeczywistości PRL w literaturze , malarstwie i filmie. Omów odwołując się do wybranych przykładów.
43. Obraz powstania warszawskiego w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
44. Postać mitologiczna jako bohater różnych dziedzin sztuki. Omów temat na wybranych przykładach.
45. Stanisław Wyspiański – artysta wszechstronny. Udowodnij, przedstawiając wybrane dzieła literackie i plastyczne tego artysty.
46. Świat prowincji w opowiadaniach Brunona Schulza i obrazach Marca Chagalla.
47. Tatry jako inspiracja twórczości literackiej i malarskiej.
48. Tekst poetycki jako tworzywo przeboju muzycznego. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
49. Motyw Madonny we współczesnej literaturze i sztuce. Przedstaw funkcje tego motywu w wybranych dziełach.
50. Obraz piekła i szatana w literaturze sztuce.

III. JĘZYK

1. Język artykułów prasy młodzieżowej. Oceń jego wpływ na kulturę języka młodego człowieka.
2. Opisz mechanizmy powstawania błędów językowych na podstawie analizy przykładów wypowiedzi telewizyjnych, radiowych, prasowych.
3. Dawna sztuka pisania listów. Omów zagadnienie, analizując przykłady z epistolografii różnych epok.
4. Leśmianowski stosunek do słowa. Odwołując się do wybranych wierszy, omów charakterystyczne cechy języka poetyckiego B. Leśmiana.
5. Omów perswazyjne funkcje języka, analizując teksty propagandowe z wybranej gazety codziennej.
6. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
7. Omów na wybranych przykładach funkcje stylizacji biblijnych w literaturze różnych epok.
8. Omów przykłady komizmu słownego i sposoby jego realizacji w wybranych tekstach różnych autorów.
9. Scharakteryzuj język i styl Twojego ulubionego pisarza lub publicysty.
10. Wyrażanie emocji za pomocą związków frazeologicznych. Zanalizuj to zjawisko językowe na odpowiednich przykładach.
11. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
12. Dokonując analizy języka piosenek wybranego zespołu lat dziewięćdziesiątych, wyrazić zasadność doboru środków przekazu.
13. Język współczesnych utworów muzycznych. Dokonaj analizy wybranych tekstów. Objaśnij, jaki obraz świata one kreują.

14. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
15. Przedstaw charakterystyczne cechy języka internautów na przykładach wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
16. Neologizmy i ich funkcje w twórczości różnych autorów. Omów na wybranych przykładach.